

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
CZEŚĆ I	
PSYCHOSPOŁECZNA PROBLEMATYKA ZACHOWAŃ DEWIACYJNYCH WIDOWNI SPORTOWEJ	8
1. Zachowania dewiacyjne w sporcie — wprowadzenie	8
1.1. Historia zachowań dewiacyjnych kibiców	15
1.2. Chuligaństwo kibiców piłkarskich — definicja i aspekty prawne	22
1.3. Zachowania dewiacyjne polskich kibiców piłkarskich w latach 1975-1997	27
1.4. Elementy subkultury szalikowców	34
1.4.1. Ilość, liczebność, struktura i powiązania grup kibiców	34
1.4.2. Fanziny	38
1.4.3. Związki szalikowców z subkulturą skinheads	44
1.4.4. Pieśni szalikowców	45
1.4.5. Szalikowcy — chuligani czy rycerze?	48
2. Próby interpretacji zachowań dewiacyjnych widowni sportowej .	51
2.1. Koncepcje psychologiczne	51
2.1.1. Klasyczna koncepcja zachowania się tłumu Le Bona .	51
2.1.2. Współczesne poglądy na naturę zachowań zbiorowych	52
2.1.3. Koncepcje z obszaru ekologii społecznej	56
2.1.4. Zastosowanie teorii agresji do analizy zachowań dewiacyjnych kibiców	58
2.2. Koncepcje socjologiczne	61
2.2.1. Nieformalne grupy młodzieży o charakterze chuligańskim	61
2.2.2. Koncepcje z obszaru socjologii sportu	63
2.2.3. Interpretacje zjawiska <i>football hooliganism</i> w socjologii brytyjskiej	64
2.3. Agresywne zachowania kibiców w świetle etologii	68
2.4. Media a chuligaństwo na stadionach	77

3. Działania zmierzające do zapobiegania naruszeniom porządku towarzyszącym imprezom sportowym	85
3.1. Rozwiązania europejskie	85
3.2. Przeciwdziałanie naruszeniom porządku towarzyszącym imprezom sportowym w Polsce	88
4. Zachowania dewiacyjne grup kibiców jako sposób radzenia sobie z poczuciem alienacji. Propozycja modelu wyjaśniającego	93
5. Wykorzystanie programów profilaktyki społecznej do zapobiegania zachowaniom dewiacyjnym kibiców	99

CZEŚĆ II

BADANIA WŁASNE	105
---------------------------------	------------

1. Problematyka badań	105
2. Teren badań	106
3. Osoby badane	106
4. Etapy badań	107
5. Metody i techniki badań	108

CZEŚĆ III

WYNIKI I ANALIZA BADAŃ	113
---	------------

1. Badania diagnostyczne czynników predyspozycyjnych	113
1.1. Cechy charakterystyczne osoby	113
1.2. Cechy charakterystyczne sytuacji	115
1.3. Wnioski	120
2. Projekt oddziaływań profilaktycznych	121
3. Skuteczność oddziaływań profilaktycznych	123
3.1. Pomiar kontrolny zmiennych osobowościowych	124
A. Agresja	124
B. Samoocena	125
C. Poczucie umiejscowienia kontroli	126
3.2. Poczucie alienacji	127
3.3. Wsparcie społeczne	129
3.4. Skuteczność programu profilaktycznego — podsumowanie	130
4. Weryfikacja hipotez	131

WNIOSKI KOŃCOWE	132
----------------------------------	------------

LITERATURA CYTOWANA	135
--------------------------------------	------------

TABELE I WYKRESY	144
-----------------------------------	------------

ANEKS	161
------------------------	------------